

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 76/07-35

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. decembra 2007 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta a zo sudcov Ľudmily Gajdošíkovej a Juraja Horvátha o sťažnosti Mgr. N. H., Z.; Mgr. T. P., Z.; M. K., Z.; D. H., Z.; B. M., Z.; Ing. J. K., Z., a M. O., Z., zastúpených advokátom JUDr. I. N., T., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 19 Co 175/2006-379 z 12. októbra 2006 v časti výroku o trovách konania takto

r o z h o d o l :

Základné právo Mgr. N. H., Mgr. T. P., M. K., D. H., B. M., Ing. J. K. a M. O. na súdnu a inú právnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivý súdny proces zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 19 Co 175/2006-379 z 12. októbra 2006 v časti výroku o trovách konania p o r u š e n é n e b o l o .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 76/07-12 zo 17. mája 2007 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť Mgr. N. H., Z.; Mgr. T. P., Z.; M. K., Z.; D. H., Z.; B. M., Z.; Ing. J. K., Z., a M. O., Z. (spolu ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 19 Co 175/2006-379 z 12. októbra 2006 v časti výroku o trovách konania.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že napadnutým rozsudkom č. k. 19 Co 175/2006-379 z 12. októbra 2006 krajský súd potvrdil rozsudok Okresného súdu Prievidza (ďalej len „okresný súd“) č. k. 10 C 9/2006-321 zo 16. februára 2006 v odvolaní sťažovateľov napadnutom výroku, ktorým im okresný súd nepriznal za porušenie ich osobnostných práv peňažné zadosťučinenie, a súčasne krajský súd rozhodol o úhrade trov odvolacieho konania s tým, že tieto trovy odvolacieho konania v sume 5 500 Sk je povinný zaplatiť v odvolacom konaní úspešnému žalovanému každý zo sťažovateľov samostatne. V časti sťažnosti prijatej na ďalšie konanie sťažovatelia vyjadrili nespokojnosť s rozhodnutím krajského súdu o úhrade trov odvolacieho konania.

Sťažovatelia v sťažnosti okrem iného uviedli:

„Odvolací Krajský súd pochybil aj pri výroku o trovách súdneho konania, keď priznal náhradu trov odvolacieho konania v uplatnenej výške za dva úkony právnej služby

(vyjadrenie k odvolaniu a účasť na odvolacom súde) po 2.750,- Sk podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z..

Ušlo pozornosti Krajského súdu, že právny zástupca odporcu nevykonával úkony právnej služby ku každému navrhovateľovi samostatne, ale vykonával len úkony právnej služby k navrhovateľom spoločne. Právny zástupca odporcu si protizákonne vyúčtoval 14 úkonov právnej služby t. j., akoby sa bol 7x vyjadril k odvolaniu, a ako by sa 7x zúčastnil na odvolacom pojednávaní.

Ak bol úspešný v odvolacom konaní, tak si mal správne uplatniť iba dva úkony po 1.402,- Sk celkom 2.804,- Sk a nie 5.500,- Sk a preto súd vo výrokovvej časti nesprávne uviedol, že navrhovatelia 1. až 7. sú povinný zaplatiť odporcovi náhradu trov odvolacieho konania, každý po 5.500,- Sk, do 3 dní (...).“

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovatelia žiadali, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že rozsudkom krajského súdu č. k. 19 Co 175/2006-379 z 12. októbra 2006 v časti výroku o trovách konania bolo porušené ich základné právo na súdnu a inú právnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy a právo na spravodlivý súdny proces zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby ústavný súd zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a vrátil mu vec na nové konanie a rozhodnutie a aby im ústavný súd priznal úhradu trov právneho zastúpenia v sume 15 702 Sk.

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: za krajský súd jeho predseda listom sp. zn. Spr. 197/07 z 27. júna 2007 a právny zástupca sťažovateľov stanoviskom k uvedenému vyjadreniu krajského súdu listom z 24. júla 2007._

2.1 Predseda krajského súdu vo svojom vyjadrení okrem iného uviedol:

„V právnej veci navrhovateľov Mgr. N. H. a spol. proti odporcovi Obec Z., o ochranu osobnosti, vedenej na Krajskom súde v Trenčíne pod sp. zn. 19 Co 175/2006 mal úspech vo veci odporca a preto v súlade s ustanovením § 142 ods. 1 a § 224 ods. 1 O. s. p. súd priznal odporcovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške odporcom uplatnenej.

V spoločnej žalobe sa každý zo siedmich navrhovateľov domáhal proti odporcovi práva na ochranu osobnosti s peňažným zadosťučinením a to každý v sume 7. 000,- Sk. Nakoľko odvolanie v prvostupňovom konaní neúspešných navrhovateľov smerovalo len proti zamietajúcej časti rozsudku okresného súdu t. j. výroku o nepriznaní peňažného zadosťučinenia, základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby z tarifnej hodnoty 70. 000,- Sk, podľa §10 ods. 1 Vyhlášky č. 655/2004 je 2. 750,- Sk. Odporcovi zastupované advokátom, bola vzhľadom na jeho úspech v konaní, priznaná odmena za účelné bránenie práva proti každému navrhovateľovi. (...)

V zmysle § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z., súhlasím, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania.“

2.2 Právny zástupca sťažovateľov vo svojom stanovisku k vyjadreniu krajského súdu uviedol:

„K predmetnému vyjadreniu Krajského súdu nemáme námietky, a súhlasíme aby sa ústne pojednávanie konalo bez našej účasti.“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podstata námietok sťažovateľov ohľadom porušenia označených práv podľa ústavy a dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 19 Co 175/2006-379 z 12. októbra 2006 je založená na ich tvrdení o arbitrárnosti napadnutého rozsudku krajského súdu, z ktorého podľa nich nie je zrejmé, na základe akých skutočností krajský súd pri rozhodovaní o úhrade trov odvolacieho konania priznal v odvolacom konaní úspešnému žalovanému ich úhradu vo výške uplatnenej jeho právnym zástupcom za 14 úkonov právnej služby (2 úkony právnej služby x 7 sťažovateľov), a tiež im nie je zrejmé, z akého dôvodu krajský súd uložil povinnosť uhradiť trovy odvolacieho konania každému sťažovateľovi zvlášť, a nie sťažovateľom spoločne a nerozdielne.

Ústavný súd je v súlade so svojou všeobecnou právomocou vyjadrenou v čl. 124 ústavy nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Táto právomoc spolu s právomocou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy mu umožňuje preskúmať aj napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov, avšak iba z hľadiska, či je alebo nie je v súlade s ústavnoprocenými zásadami upravenými v ústave.

Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným spôsobom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu (na spravodlivé súdne konanie) s právnym režimom súdnej ochrany podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, t. j. právo na spravodlivý proces sa nezaručuje iba čl. 6 ods. 1 dohovoru, ale je implikované aj v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy, a to v čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 71/97).

Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces, ktorý je chránený v čl. 46 ods. 1 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru, je okrem práva domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu) aj právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia síce neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania, avšak z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia.

Výrok o úhrade trov odvolacieho konania v sťažnosťou napadnutom rozsudku krajského súdu bol odôvodnený nasledovne:

„V odvolacom konaní bol úspešný odporca, ktorému podľa § 142 ods. 1 O. s. p. v spojení s ust. § 224 ods. 1 O. s. p. bola priznaná náhrada trov odvolacieho konania v uplatnenej výške (§ 151 ods. 1 O. s. p.) za 2 úkony právnej služby (vyjadrenie k odvolaniu, účasť na odvolacom pojednávaní) po 2. 750,- Sk podľa vyhl. č. 655/2004 Z. z. v platnom znení, ktorú je povinný zaplatiť každý z navrhovateľov 1) – 7) advokátovi JUDr. S., ktorý odporcu v tomto konaní zastupoval (§ 149 ods. 1 O. s. p.).“

Pre rozhodnutie v tejto veci bola podstatnou otázkou, či krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku č. k. 19 Co 175/2006-379 z 12. októbra 2006 v časti týkajúcej sa rozhodnutia o náhrade trov odvolacieho konania správne aplikoval príslušné právne normy a či jeho záver, ku ktorému vo svojom rozhodnutí ich aplikáciou došiel pri výpočte náhrady trov odvolacieho konania, bol správny.

V citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku krajský súd v nadväznosti na odôvodnenie rozhodnutia o merite veci vyargumentoval dôvod priznania úhrady trov odvolacieho konania v odvolacom konaní úspešnému žalovanému, a to aplikáciou zásady zodpovednosti za výsledok (zásadou úspechu v konaní) vyjadrenou v § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), a tiež uviedol výšku priznanej úhrady za jeden úkon právnej služby v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, ktorej výšku sťažovatelia nespochybnili. Z uvedeného pohľadu v kontexte s celkovým odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu nemožno, aj keď v skutku stručnému odôvodneniu výroku o priznaní náhrady trov odvolacieho konania, vyčítať svojvoľnosť a arbitrárnosť, resp. považovať ho za také, ktoré by nemalo podklad v platnej zákonnej úprave.

K argumentácii sťažovateľov o nedostatku odôvodnenia krajského súdu ohľadne priznanej náhrady trov v odvolacom konaní úspešnému žalovanému za dva úkony právnej služby vo vzťahu ku každému zo sťažovateľov osobitne, a nie spoločne a nerozdielne ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na skutočnosť, že sťažovatelia sa môžu domáhať opravy tejto zrejmej nesprávnosti pri výpočte výšky náhrady trov odvolacieho konania návrhom na vydanie opravného uznesenia k rozsudku podľa § 164 OSP, uvedený nedostatok odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajského súdu sám osebe nemôže dosiahnuť takú intenzitu, aby spôsobil zásah do sťažovateľmi v sťažnosti označených práv.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že nezistil existenciu dôvodov, na základe ktorých by mohol vysloviť porušenie sťažovateľmi v sťažnosti označených práv rozsudkom krajského súdu č. k. 19 Co 175/2006-379 z 12. októbra 2006 v časti výroku týkajúceho sa náhrady trov odvolacieho konania, a preto rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na to, že ďalšie výroky, ktorých sa sťažovatelia vo svojej sťažnosti domáhali, sú viazané na vyhoviecie vo veci samej, a keďže ústavný súd vyslovil, že v

sťažnosti označené práva sťažovateľov porušené neboli, uvedenými návrhmi sťažovateľov sa pri svojom rozhodovaní ústavný súd nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. decembra 2007